

రాష్ట్ర విద్య పరిశోధన శిక్షణా సంస్థ, ఆంధ్రప్రదేశ్

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం

బ్లూ ప్రింట్

విషయం: కాంపోజిట్ కోర్సు - సంస్కృతం

10వ తరగతి

SANSKRIT
(First Language)
(Composite Course)

Time : 1.45 Hours

Max. Marks : 30

सूचना :

1. संस्कृतभाषाप्रयोगे देवनागरीलिपिः उपयोक्तव्या।
2. विद्यार्थिनां कृते प्रश्नपत्रपठनार्थं पञ्चदश निमेषाः दातव्याः।
3. III “भाषांशाः” इति भागे दत्तानां बहुलैच्छिकप्रश्नानां, अतिलघु-प्रश्नानां समाधानानि प्रधानसमाधानपत्रे एव (Main Answer Book) लेखनीयानि।

సూచనలు :

1. సంస్కృత భాషలో వ్రాయు సమాధానములను దేవనాగరి లిపిలో వ్రాయాలి.
2. మొదటి 15నిల సమయం విద్యార్థులకు ప్రశ్నపత్రం చదువుకోవడానికి కేటాయించబడినది.
3. III భాషాంశాలకు సంబంధించిన బహుళైచ్ఛిక సమాధానములను ప్రధాన సమాధానపత్రములోనే వ్రాయాలి. అంతేగాని సమాధానములను ప్రశ్నపత్రంలోనే వ్రాసి ప్రధానపత్రంతో జతచేసి కట్టి ఇవ్వకూడదు. విద్యార్థులు ప్రశ్నపత్రమును తమ వెంట తీసుకొని వెళ్ళాలి.

I. भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम्

1. अधः दत्तं श्लोकं पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि लिखन्तु।

4 × 1 = 4

“हस्तस्य भूषणं दानं
सत्यं कण्ठस्य भूषणम्।
श्रोत्रशय भूषणं शास्त्रं
भूषणैः किं प्रयोजनम्”

- अ) कैः किं प्रयोजनम् ?
- आ) कस्य भूषणं दानम् ?
- इ) श्रोत्रशय भूषणं किम् ?
- ई) सत्यं कस्य भूषणम् ?

2. अधः दत्तं अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि लिखन्तु।

4 × 1 = 4

आरोग्यमयं शरीरं आनन्दमयं भवति। पौष्टिकाहारस्य स्वीकरणं स्वास्थ्यप्रदायकं भवति, कालुष्यरहिता प्रकृतिः आरोग्यं ददाति। प्रतिदिनं योगाभ्यासः करणीयः। सडीतश्रवणेन मनः उल्लसेन नन्दति। एवं सुनिश्चितं क्रमबद्धं जीवनयापनं जीवनदय लक्ष्यम्।

- अ) जीवनस्य लक्ष्यं किम् ?
- आ) प्रकृतिः किं ददाति ?
- इ) कीदृशं शरीरं आनन्दमयं भवति ?
- ई) प्रतिदिनं कः करणीयः ?

3. एकं श्बोलं पूरयित्वा भावं लिखन्तु ।

4 × 1 = 4

तमध्वरे वरतलुशिष्यः ।

(अथवा)

सर्वेन्द्रियाणि साधयेत् ।

II. भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता।

4. वणिक्पुत्रः स्वजीवनविषये कथं ज्ञानं प्राप्तवान्।

1 × 5 = 5

(अथवा)

लोकहितं के के कुर्वन्ति ?

5. विवेकानन्दस्य सत्बोधनानि उद्दिश्य मित्राय पत्रं लिखन्तु।

1 × 5 = 5

(अथवा)

रघुकौत्सयोः वृत्तान्तं सम्भाषणरूपेण लिखन्तु।

III. भाषांशाः

8

6. अधः दत्तानां प्रश्नानां समाधानानि समाधानपत्रे लिखन्तु।

सूचना : अधः दत्तानां रेखाङ्कितपदानां निर्देशानुसारं

समुचित समाधानं चित्वा लिखन्तु।

2 × 1 = 2

अ) मन्त्री उद्दिश्य भाषते। (राजन् शब्दस्य द्वितीयाविभक्ति रूपम्)

A) राजा

B) राजानम्

C) राज्ञा

आ) बालः कन्दुकेन । (समुचितधातुरूपम्)

A) क्रीडसि

B) क्रीडति

C) क्रीडामि

सूचना : अधः दत्तानां अतिलघुप्रश्नानां निर्देशानुसारं रेखाङ्कितपदानां समाधानानि लिखन्तु।

6 × 1 = 6

इ) सरस्वतीदेव्याः पतिः वागीशः । (सन्धिविघटनरूपम्)

ई) अनालोचितं कार्यं न करणीयम् । (विग्रहवाक्यम्)

उ) दानी दानं करोति। (समानार्थकपदम्)

ऊ) वणिक् व्यापारं करोति। (समानार्थकपदम्)

ऋ) रामः धर्म आचरति। (विरुद्धार्थकपदम्)

ए) लोकहितं मम करणीयम् । (विरुद्धार्थकपदम्)

SANSKRIT

04 S

(First Language) (Composite Course)

Time : 1.45

Max. Marks : 30

क्रम संख्य	सामर्थ्यम्	प्रश्नानां स्वभावः	प्रश्नानां भारव्यम्	अङ्काः
I.1.	भावागमनम् प्रतिस्पन्दनम्	अपरिचितश्लोकः 1. अपरिचितश्लोकः एकः दीयते। तस्य "4" प्रश्नाः दीयन्ते। 2. अपरिचितगद्यम् अपरिचितस्य गद्यस्य भागः दीयते तस्य "4" प्रश्नाः दीयन्ते। 3. पाठगतः परिचितः श्लोकः पाठ्यांशयोः द्वितीयचतुर्थपाठयोः श्लोकौ दीयेते। एकस्य श्लोकस्य पूरणम् भावलेखनञ्च ।	4 × 1 4 × 1 1 × 4	4 4 4
II. 2.	भावव्यक्तीकरणम् सर्जनात्मकता	भावव्यक्तीकरणम् 4. भावव्यक्तीकरणाय पाठ्यांशोत्तुगुण प्रश्नद्वयं दीयते। तयोः एकः समाधेयः। 5. सर्जनात्मकता अत्र प्रश्नद्वयं दीयते। एकः समाधेयः। लेखः करपत्र - निनाद - व्यास - सर्जनात्मकरुपाः प्रश्नाः दीयन्ते।	1 × 5 1 × 5	5 5

क्रम संख्य	सामर्थ्यम्	प्रश्नानां स्वभावः	प्रश्नानां भाख्यम्	अङ्काः
	भाषांशाः	<p>6. लक्ष्यात्मकप्रश्नाः</p> <p>अत्र अष्ट प्रश्नाः दीयन्ते एकैकस्य प्रश्नस्य एकः अङ्कः देयः ।</p> <p>बहुलैच्छिकप्रश्नाः</p> <p>अ) शब्दः - निर्दिष्टशब्दरूपम्</p> <p>आ) धातुः - समुचितधातुरूपम्</p> <p>अतिलघुप्रश्नाः</p> <p>अत्र रेखङ्कितपदस्य चतुर्णां प्रश्नानां समुचितसमाधानं लेखनीयम् ।</p> <p>इ) सन्धिः - विघटितरूपम्</p> <p>ई) समासः - विग्रहवाक्यम्</p> <p>उ) पर्यायपदम्</p> <p>ऊ) पर्यायपदम्</p> <p>ऋ) विरुद्धार्थकपदम्</p> <p>ए) विरुद्धार्थकपदम्</p>	<p>8 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p> <p>1 × 1</p>	<p>8</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
				30

SANSKRIT; Paper-II**(First Language)
(Composite Course)****X - Class****Time : 1.45 Hours****Max. Marks : 30****1. प्रश्नानां स्वभावः :**

- ☞ छात्रः 6 कक्ष्या प्रभृति 10 कक्ष्यापर्यन्तं सादितान् अगितान् अशान् विद्याप्रमाणानि च परिशीलयितुं इमे प्रश्नाः दीयन्ते।
- ☞ **भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम्** - इत्यस्मिन् विभागे अपरिचित - गद्यस्य अपरिचित पद्यस्य प्रश्नानां समाधान लेखनम् परिचितश्लोकस्य विना पादभङ्ग श्लोकपूरणम् भावं च लेखनीयम् ।
- ☞ **भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता** - पाठेषु स्थितानां व्यासरूपप्रश्नानां स्वीयभावानुगुणं व्यक्तीकरणम्। सर्जनात्मक-व्यक्तीकरणे लेख - करपत्र - निनाद(घोषणवाक्यानि)- व्यासरूपप्रश्नाः प्रदीयन्ते। तदनु छात्रः स्वीयाभिव्यक्तीकरणम् अभिवर्धयन् सर्जनात्मकतां अभिव्यनक्ति।
- ☞ **भाषांशेषु - व्याकरणांशाः** - भाषाभिवृद्धौ उपयुक्ताः भवन्ति। व्याकरणयुक्ता भाषा शुद्धा भवति। अतः सन्धि-समास-शब्द-धातु-रूपाणि-ऐच्छिकरूपेण तत् तत् शब्दानां पदानां अभिज्ञानं भवति - पर्याय - व्यतिरेकपदानां एकरूप समाधानलेखनम् । एक पदसमाधानलेखनम् भवति।

2. पाठ्यक्रमः :

- ☞ दशमी कक्ष्यायां अस्या गीतात्मकः पाठः एकः, पद्यात्मकपाठद्वयं, कथात्मकः एकः, नाटकः पाठः एकः, सन्देशात्मकः एकः पाठः च सन्ति। गीत-काव्यश्लोक-कथा - नीतिश्लोक - नाटक - निबन्धत्वेन विभक्ताः। रसात्मक - भावात्मक - सर्जनात्मक - ज्ञानात्मक - सामाजिक - बौद्धिक - अभिव्यक्तीनां अवसरः अत्र लभ्यते। प्रश्नपत्रे सर्वेषां पाठानां भारत्वं दीयते।

3. पाठ्यप्रणाली :

- ☞ अस्मिन् विभागे "6" पाठाः सन्ति। द्वितीय - चतुर्थ - पाठयोः श्लोकः - पूरणार्थं भावलेखनार्थं दीयते। अवशिष्टेभ्यः पाठेभ्यः व्यासरूप-प्रश्नाः प्रदीयन्ते। व्याकरणांशाः पाठ्यांशेभ्यः एक दीयते। सर्वे पाठाः तद्वताः अंशाः प्रश्नपत्रे प्रदीयन्ते।

*** प्रश्नपत्रस्वरूपम् ***

1. अपरिचितश्लोकस्य चत्वारः प्रश्नाः 4 × 1 = 4
2. अपरिचितगद्यस्य चत्वारः प्रश्नाः 4 × 1 = 4
3. परिचितश्लोकस्य पूरणं, भावलेखनम्
(श्लोकद्वयं दीयते) 1 × 4 = 4
4. व्यासरूपप्रश्नः एकः लेखनीयः 1 × 5 = 5
(प्रश्नद्वयं दीयते। तयोः एकः लेखनीयः)
5. सर्जनात्मकः एकः प्रश्नः 1 × 5 = 5
(प्रश्नद्वयं दीयते। एकः समाधेयः)
6. सूचना
 - अ) शब्दपदम् - बहुलैच्छिकेभ्यः लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - आ) धातुरूपपदम् - बहुलैच्छिकेभ्यः लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - इ) सन्धिरूपपदम् - संधिविघटनरूपं लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - ई) समासरूपपदम् - विग्रहवाक्यं लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - उ) समानार्थकपदम् - प्रश्नस्य समाधानं लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - ऊ) समानार्थकपदम् - प्रश्नस्य समाधानं लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - ऋ) विरुद्धार्थकपदम् - प्रश्नस्य समाधानं लेखनीयम् 1 × 1 = 1
 - ॠ) विरुद्धार्थकपदम् - प्रश्नस्य समाधानं लेखनीयम् 1 × 1 = 1

विषयरूपभारत्वपट्टिका

क्रम संख्य	प्रश्नवैविध्यम्	प्रश्नसंख्या	निर्दिष्टाङ्काः	प्रतिशतम्
1	लघुप्रश्नाः	8	$8 \times 1 = 8$	27%
2	श्लोकपूरणम्	1	$1 \times 4 = 4$	13%
3	व्यासरूपप्रश्नाः	2	$2 \times 5 = 10$	33%
4	बहुलैच्छिकाः	2	$2 \times 1 = 2$	6%
5	अतिलघुप्रश्नाः	6	$6 \times 1 = 6$	20%

30

100%

विषयरूपभारत्वसारिणी

क्रम संख्य	विद्याप्रमाणानि	अङ्काः	प्रतिशतम्
1	पद्यम्	13	43%
2	गद्यम्	09	30%
3	भाषांशाः	08	27%
		30	100%

विद्याप्रमाणपट्टिका

क्रम संख्य	विद्याप्रमाणानि	अङ्काः	प्रतिशतम्
1	भावागमनम् - प्रतिस्पन्दनम्	12	40%
2	भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता	10	34%
3	भाषांशाः	08	26%
		30	100%

		భావాగమనమ్-ప్రతిస్పందనమ్		భావవ్యక్తికరణమ్-సర్జనాత్మకతా	భాషాంశా:
	పాఠ్యాంశ:	లఘుప్రశనా:- శ్లోకపూర్ణమ్ భావలేఖనమ్		వ్యాసరూపప్రశన: సర్జనాత్మకప్రశన:	బహులైఞ్చికప్రశనా: అతీలఘుప్రశనా:
1	పద్యభాగ:	4 × 1 = 4	1 × 4 = 4	1 × 5 = 5	-
2	గద్యభాగ:	4 × 1 = 4	-	1 × 5 = 5	-
3	భాషాంశా:	-	-	-	8 × 1 = 8
		8	4	10	8

కాంపోజిట్ సంస్కృతం
ప్రశ్నపత్రంలో మార్కులు - చేర్పులు

04 S

ప్రశ్న సంఖ్య	ప్రశ్నపత్రంలో అదనంగా చేర్చిన ప్రశ్నలు మార్కులు
1.	అపరిచిత శ్లోకము అదనముగా చేర్చబడినది. దీనికి 4 ప్రశ్నలకు 4 మార్కులు.
2.	అపరిచిత గద్యాంశములో ఒక ప్రశ్న అదనంగా చేర్చబడినది. దీనికి 1 మార్కు.
4.	వ్యాసరూప ప్రశ్నలకు అదనంగా ఒక మార్కు పెంచబడినది.
5.	సర్జనాత్మక ప్రశ్నలకు అదనంగా ఒక మార్కు పెంచబడినది.
6.	భాషాంశములు
1.	ప్రతి ప్రశ్నకు 1/2 మార్కుకు బదులుగా 1 మార్కు చేయబడినది.
2.	8 ప్రశ్నలకు గాను మొదటి 2 ప్రశ్నలు బహుళైఞ్చిక ప్రశ్నలుగాను, తరువాత 6 ప్రశ్నలు ఏకపదరూప సమాధాన ప్రశ్నలుగాను మార్పు చేయబడినవి.
3.	భాషాంశములకు గతంలో ఉన్న 5 మార్కులకు 3 మార్కులు అదనంగా చేర్చి మొత్తం 8 మార్కులు చేయబడినది.
4.	గతంలో ప్రశ్నపత్రంలో 5 ప్రశ్నలుండగా ప్రస్తుతం 6 ప్రశ్నలుగా మార్పు చేయడమైనది.
5.	గతంలో 20 మార్కులకు ఉన్న ప్రశ్నపత్రమును 30 మార్కులకు మార్పు చేయడమైనది.